

Om Augusta Valentin f. Rasmussen 1843-1915

Fortalt af Lis Neergaard
ved Forårsmødet 2012

Augusta blev født den 28. august 1843, hun er Arine Cathrine Pedersdatter Carlstrøm og Lars Rasmussens ældste datter og næstældste barn.

Hendes fulde navn er Karen Cathrine Augusta Laurine Rasmussen. Hendes første navn Karen er antagelig efter hendes Farmor Karen Jensdatter, hendes andet navn Cathrine er antagelig efter hendes Mormor Anne Cathrine Jørgensdatter, hendes tredje navn Augusta er antagelig efter Pastor Fengers hustru Augusta Manthey. Pastor Fenger var præst i Slotsbjergby ved Slagelse, her samlede han omegnens unge i præstegården og det var her Lars og Arine mødte hinanden. Hendes sidste navn Laurine har jeg ikke kunnet finde nogen relation til.

Allerede den 19. maj 1845 fik hun en lillesøster, Abel Kathrine, og den 2. april 1847 endnu en lillesøster, Rasmine. Året efter den 20. september 1848 fik hun en lillebror, Michael, der døde kort efter fødslen. 2 dage efter den 22. september 1848 døde hendes moder, Arine.

Augusta med sine fire søstre i 1866

Lars Rasmussen var nu alene med 4 små børn Peter 7 år, Augusta 5 år, Kathrine 3 år, Rasmine 1 år. Det må ikke have været let. Augusta kom da også i pleje hos Mette og Søren Jensen i Brundby. Hvor længe hun var der, har jeg ikke kunnet skaffes oplysninger om, men ved folketællingen 1. februar 1850 var hun der.

Lars Rasmussen forelskede sig i Helene Knudsen, der var husjomfru i Tranebjerg Præstegård hos pastor Niels Lunde Hansteen. De blev gift 20 maj 1852, da var Lars 35 år og Helene var 25 år. De fik 10 børn, hvor de 6 blev voksne.

Den 4. juli tog de på bryllupsrejse, hvor de tog Augusta med, Lars Rasmussen præsenterede Helene for både sin og Arines familie i Slagelse. De besøgte Pastor Fenger i Slotsbjergby. Da de tog videre på bryllupsrejse, lod de Augusta blive hos en tante i Slagelse. De kom hjem til Samsø den 20. juli 1852, men Augusta kom først hjem til Samsø den 16. august 1852.

Augusta var hjemme i Købmandsgården i Ballen ved folketællingen den 1, februar 1855.

Vi ved fra Albert Andersen (han var fra 1. maj 1875 ansat hos J.P.Gylling i Ballen og blev i 1887 gift med Lars Rasmussens datter Axeline i) fra hans optegnelser at Augusta var på Hernhutternes skole og opdragelses anstalt, men hvor længe hun var der, ved jeg ikke. Men hun er på elevfortegnelsen på Christiansfeldts kostskole i 1857, jeg har ikke kunnet få at vide om fortegnelsen kun rummer nye elever, eller om det er elever i det hele taget.

Augusta var hjemme og blev konfirmeret i Tranebjerg kirke den 17. april 1859.

I Folketællingen 1. februar 1860 var hun i Fåborg hos Helenes søster Sophie Regitze og svoger Lauritz Peter Voigt Mogensen, for at lære syning.

Ifølge Albert Andersen var hun herefter forskellige steder i Jylland, for at lære husholdning, hun skulle bl.a. have været hos Pastor Sten Steensen Blickers eftermand, Pastor Jacob Vallentin i Spentrup Præstegård. Han var gift med Frederikke Louise Harder. De havde 7 børn: Johan Otto f. 1832, Seier Malling f. 1836, Poulina f. 1838, Poul Georg f. 1840, Nanne Louise f. 1841, Octavia f. 1843, Hans Peter f. 1845. Som alle var over konfirmationsalderen da Augusta var i hjemmet. På samme tid skulle sønnen som hed Sejer Malling Vallentin, være i Købmandsgården i Ballen med henblik på handelsuddannelsen, men han ville hellere ud at sejle.

Jacob Vallentin (dør 10. februar 1872) og hans kone Frederikke Louise Vallentin f. Harder (dør 13. marts 1884),

Augusta og Seier blev ægteviet i Spentrup Kirke ved kongelig bevilling, (det vil sige uden forudgående lysning) den 9. oktober 1866.

Sejer var på dette tidspunkt skibsfører. Hans far havde foranlediget at en gruppe personer har skaffet midler og ladet et skib bygge i Hamborg, det fik navnet ”Randers”

Augusta sejlede med sin mand rundt i verden, det til trods for at hun ikke var søstærk, hun led ustandselig af søsyge, hvilket gav mange problemer. Seier blev voldelig og mandskabet måtte beskytte hende mod ægtefællens brutalitet.

Lars Rasmussen fortæller at de fik mange breve fra Augusta i de år hun var med ude at sejle, bl.a. fik de den 8. februar et 10 siders brev fra hende som var sendt fra Kina.

Da skibet kort efter kom til Hamborg opdagede man at der var gået orm i det forholdsvis nye skib, og det blev dømt til ophugning.

De havde nu ikke noget at leve af, men en af hendes mands brødre, Johan Otto Vallentin, var på denne tid inspektør på Bruderupholm mellem Hobro og Ålborg. Han var gift med afdøde godsejer Dahls datter. De to brødre oprettede så en tørvefabrik derpå godset, da manden vedblev at være rå og brutal overfor hende; blev det mandens broder, der forsvarede hende.

Lars Rasmussen fortæller den 23. december 1875 i sin dagbog at han sidste vinter blev kaldt til Teglgården af Vallentin, idet der var problemer mellem ham og Augusta. Dette blev dog afløst da Augusta skrev at hun havde været syg.

Midt i juli blev der kaldt på ham igen. Det forlød nu at Augusta havde et forhold til Vallentins broder Otto. Da Lars Rasmussen nåede frem var Vallentin i Kirke og Augusta var rejst til sin søster Marie i Skudshale ved Ålborg. Lars Rasmussen tager dertil, men han kunne ikke formå Augusta at flytte tilbage til sin mand.

Kort efter rejser Augusta til København, hun lånte penge af sine svogre Eriksen og Kjær til huslejen, så hun kunne starte en forretning med salg af broderier. Her tilvirkede hun en del af de forenings bannere, der på den tid var så vigtige for mange foreninger.

Vi kan se en af dem i bogen ”Under de røde faner”, side 70.

Jeg har forsøgt at følge hen i København, det har jeg bl.a. gjort ved hjælp af vejvisere.

Man ser hende allerede i vejviseren:

- 1877 på Østergade 28 som broderihandler,
- 1878 på Østergade 22 som broderimager,
- Fra 1880 til 1892 på Østergade 12 som lærerinde i kunstbroderi.
- Fra 1893 til 1905 på Østergade 56
- Fra 1906 til 1915 Vesterbrogade 11A.

En anden måde at følge hende på er ved hjælp af folketællingerne.

- 1880 Østergade 12 (102-6)
Her nævnes hun som 34 [36] årig, gift (dette er overstreget og der er skrevet fraskilt), blev gift i 1866, tilflyttet København i 1874, at hun betaler husleje med 200 kr. for ½ år.
- 1890 Østergade 12 (15 -)
Her nævnes hun som 45 [46] år, enke, samt at hun har en elev boende, Frøken Anna Elisabeth Dichmann, 20 år.
Hun bliver senere en af de førende indenfor Kunstbroderi.
- 1901 Østergade 12 (140 -)
Her er hun enke, født 28. august 1848 [1843] i Ballen Samsø, stadig lærerinde i kunstbroderi.
- 1906 Østergade 56 (60 -)
Her er født 28. august 1848 [1843] på Samsø, stadig lærerinde i kunstbroderi.
- 1911 Vesterbrogade 11 A
Her nævnes hun som enke, født 28 august 1846 [1843], samt at hun er kommet til København 1870.

I alle folketællingerne har hun haft unge piger, de var 16 år, 28 år, 26 år, 17 år, 21 år.

Som det fremgår at det jeg her har fortalt er det ikke alle oplysninger fra Folketællingerne der er korrekte. Der er ikke altid fulde navn, men ofte kun kaldenavn. Ofte er der fejl i alder og i civilstand. Vi skal huske på at oplysningerne er givet mundtligt og at der ikke foreligger dokumentation.

Augusta har lavet pragtfulde broderier, hun havde bl.a. det ca. 2 x 2 meter store broderi færdig i 1888 som blev kaldt "Palmelunden" færdig, det kom med på "Den Nordiske Industri og Kunstudstilling" i København. I 1889 deltog hun med samme broderi på "Verdensudstillingen i Paris". I 1893 efter deltog hun med "Palmelunden" på "Verdensudstillingen i Chicago". Her modtog hun æresmedalje for det pragtfulde arbejde. Det fortælles at det blev handlet for 1500 kr.

Ved besøg på Biblioteket på Kunstindustri museet i Bredgade i København, har jeg fundet frem til Tidsskrift for Kunstindustri 1888 Der omhandler ting der er med på Den Nordiske Industri og

Kunstudstilling i København, side 210 her står der: samt Augusta Vallentins broderede tapet med Aber i Palmelandskab. Det er ikke lykkedes mig at finde frem til hvilke kriterier der er for udvælgelse af hvilke arbejder der skal med på Verdensudstillinger.

Om Augusta har fået navneændring, har jeg ikke kunnet finde bevis på, en navneændring plejer efterfølgende at blive noteret i kirkebogen ved fødslen. Det er ikke sket i dette tilfælde. Men da hun dør fredag den 8. januar 1915, bliver hun registreret som

- AUGUSTA ARINE VALLENTIN f. Rasmussen. 71 aar gammel.
Enke, født 28. august 1843 i Tranebjerg på Samsø.

Hun blev begravet tirsdag den 12. januar 1915 kl. 2 ¾ fra Maria Kirke til Fasan kirkegård på Frederiksberg. I Politikken kunne man den 14. januar 1915 læse følgende mindeord:

”En paa Kunstbroderiets Omraade meget kendt Dame, Fru Augusta Valentin, er død i disse Dage. – Fru Augusta Vallentin var en sjælden Kunstnerinde i sit Fag. Blomster og planter blev levende ved hende Hænders Arbejde på Grund af hendes kunstneriske Begavelse, hendes store Kærlighed til og Forstaaelse af Naturen. Hendes Arbejde findes og beundres i mange Hjem. Hun har udstillet saavel her i Landet som i Udlandet.

Fru Vallentin var en fin og smuk Dame. Man skulle se hende en Foraars - eller Sommerdag med Favnen fuld af Blomster. Da lignede hun en smilende, lykkelig Moder, der krystede sine Børn til sig. Og som hun kunne fortælle om disse Blomster! Violer,

Engblommer, Nelliker, Solsikker, Roser osv. Hver Blomst var for hende noget for sig, noget vidunderligt, og samlede blev de til den skønneste Harmoni.

Jeg sidder og ser på hendes Arbejder. En Skærm med en Kaktus med store pragtfulde røde Blomster. Et Bordtæppe med et væld af Orkideer. En Pude med de dejligste røde Valmuer. Der er Farvepragt, Liv og Stemning, Kraft og Naturtroskab i det alt sammen. Det er Kunst! - Fru Vallentin var nu højt oppe i 60erne. De sidste Aar var hun stærkt svækket af Gigt og Hjertesygdom.

Hun kom paa Hostitalet før Jul; men hun kunne ikke finde sig til Rette der. Hun længtes saa usigeligt efter sit Hjem, sit Arbejde, sine Blomster og sin lille Hund, som hun vidste gik og klynkede, fordi hun var borte. Hun elskede Dyr, som hun elskede Blomster, og hun elskede Mennesker. Lurvede, fattige Mennesker fra Gaden kom til hende. Hun bad dem ind i sine Stuer, hun hjalp dem saa godt hun kunne, med Mad og Penge, og hun trøstede dem. Som en Moder trøster sine Børn.

Hun ville ikke blive på Hospitalet, skønt hun var meget svag, saa hun blev kørt Hjem. Med barnlig Glæde gik hun rundt i sine Stuer og besaa alt, smilte til det altsammen, som havde hun været borte i mange, mange Aar. - Det var, som om Glæden var for stærk for hende. Efter nogle Timers Forløb faldt hun sammen. Hendes Hjerte bristede. Hun døde af Glæde.

Mennesker, Blomster og Dyr har mistet en trofast Veninde! Gennem sine Kunstværker lever hun i mange Hjem; thi hele sin Kærlighed, hele sit Væsen lagde hun i disse. Alle de mange som kendte hende, vil bevare hendes Minde i trofaste Hjerter.

A. Leerbeck

(Agathe Leerbeck, f. 29.10.1866, Lærerinde?

eller Albert Johannes Leerbeck, f. 14.2.1872, Fabrikant?)